MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET

Egy kormányzati oldal segítségével szervezik az illegális bevándorlást az Egyesült Királyságba

Tóth Klaudia elemzése

2020. március 30.

A Migrációkutató Intézet legújabb elemzésében az Egyesült Királyság kormánya által, a 2014. április 1-jén bevezetett HGV Road User Levy-ben (nehéz-tehergépjármű úthasználati illeték) rejlő illegális lehetőségeket mutatja be, amely illetéket a szigetország területén minimum 12 tonnás kamionokkal fuvarozó vállalkozásoknak kell megfizetniük. A megszabott díj kiegyenlítése egy online felületen keresztül történik, amelynek gyengeségeit kihasználva egyre többen tudnak illegális módon a szigetországba jutni. Felmerülhet a kérdés, hogy gyakorlati szempontból a platform mennyire biztonságos, hiszen pusztán rendszámtábla-adatok alapján olyan többletinformációhoz juthat bárki, amely jelen esetben az illegális határátlépés egyik katalizátora, segédeszköze lehet, valamint napjainkban nemcsak nyilvánvaló biztonsági kockázatokat hordoz, de a koronavírus miatt járványügyieket is.

Mi az a *HGV levy*?

A *HGV Levy* (nehéz-tehergépjármű úthasználati illeték) egy olyan útadótípus, amelyet minden Egyesült Királyságon kívül forgalomba helyezett (beleértve az Írországban nyilvántartottokat is), 12 tonna vagy afölötti tömegű jármű után meg kell fizetni. A díjfizetési kötelezettség 2014. április 1-jén lépett hatályba. A beszedett adót az úthálózat folyamatos fejlesztésére és karbantartására költik. A *HGV Levy* megfizetése minden járműre egyaránt vonatkozik és az üzemeltetőt terheli, más járműre át nem ruházható.[1]

A fizetendő összeg mindig a jármű súlyától és az országban való tartózkodás idejétől függ. Például 1 naptári nap (23 óra 59 perc) 00:00-kor kezdődik és 23:59-kor ér véget. Ha egy jármű egy adott napon, este 22:00-kor lép be az országba és a *HGV Levy* vásárlása ugyanazon a napon történt, a jármű mindössze 1 óra 59 percet közlekedhet az angliai utakon és kötelezett a következő napi jegy megvásárlására is 23:59 után. A befizetendő díjat súly és tengelyszám alapján határozzák meg.

A fizetésnek mindig az országba való belépés előtt kell megtörténnie. A befizetés érkezés után nem lehetséges. Ha a sofőr belépett az országba, arra a napra már nem tudja befizetni a *HGV Levy* összegét. Természetesen ez a büntetés lehetőségének kockázatát növeli. A fizetés történhet előre feltöltött felhasználói fiókkal, hitelkártyával, bankkártyával. A fizetésre vonatkozó információk 2014. március 17-e óta lekérhetők a *HGV Levy* elektronikus rendszeréből. Ez lehetővé teszi az ellenőrzést egy-egy adott jármű kapcsán.[2]

A *HGV Levy* biztonsági kockázatokat hordoz

Az útadó fizetésére kialakított online felületet azonban manapság már nem csak az Egyesült Királyságba tartó kamionosok és munkáltatóik látogatják. Az illegális migránsok és az embercsempész-hálózatok körében is mind gyakoribb, hogy kinéznek egy-egy kamiont, amely éppen az Egyesült Királyságba tart és a ponyva felvágása vagy az ajtók

[1] THE FREIGHT FERRY PEOPLE: *HGV Road User Levy*. Forrás: https://www.freightlink.co.uk/hgv-road-user-levy (letöltés ideje: 2020.03.01.)
[2] GOV.UK: *Pay the heavy goods vehicle (HGV) levy.* Forrás: https://www.gov.uk/hgv-levy (letöltés ideje: 2020.03.01.)

felnyitása után a rakomány között megbújva jutnak el, illetve juttatnak el embereket a szigetországba. Ez a módszer egyre jobban terjed a migránsok körében,[3] hiszen újabb és újabb videók látnak napvilágot kamionsofőrök jóvoltából,[4] valamint személyes beszámolók is alátámasztják az új trendet.[5]

Felmerülhet a kérdés, hogy honnan bizonyosodnak meg arról, hogy a kiszemelt gépjármű Angliába tart? A válasz bárki számára elérhető, semmilyen regisztráció, személyazonosítás nem szükséges hozzá, mivel a *HGV Levy* portálon minden fontos adat megtalálható csupán a rendszám megadása alapján.[6]

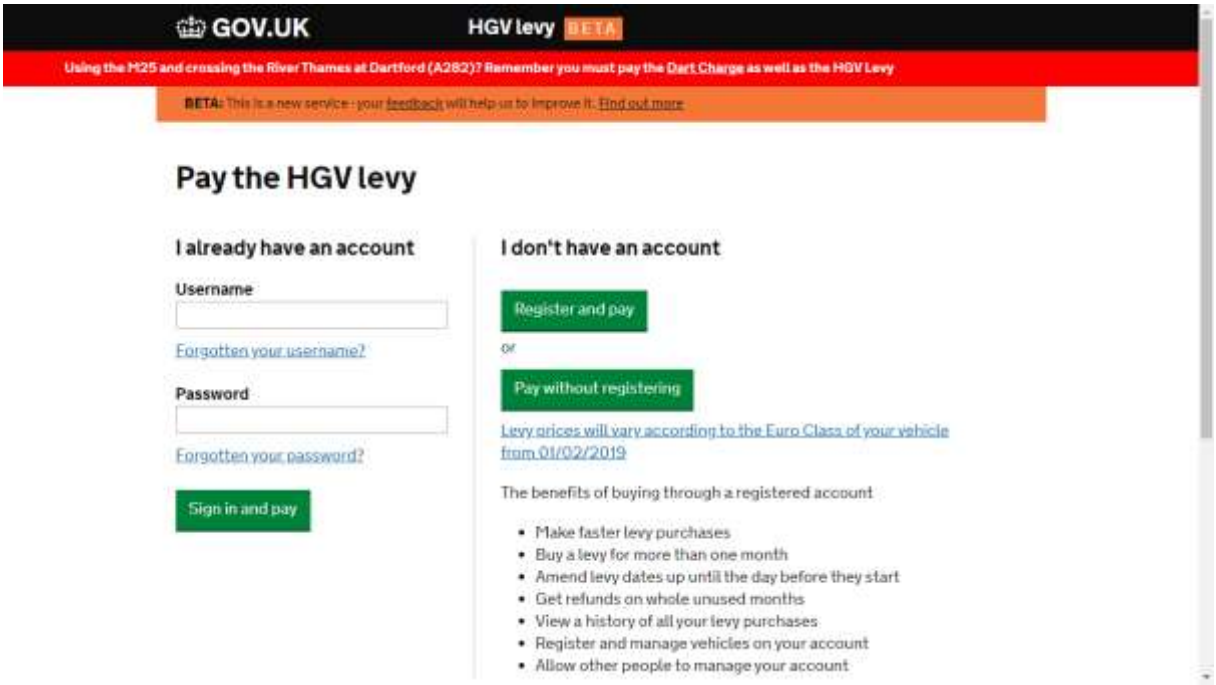

1. ábra *HGV levy* nyitóoldal (1)[7]

A migránsok és embercsempészek dolga mindössze annyi, hogy az alábbi képen pirossal jelölt *„Check if a non-UK HGV has a levy"* menüpontra kattintanak és beírják annak a kamionnak a rendszámát, amely számukra érdekes lehet.

[3] YOUTUBE: *Innen tudja a migráns, hogy Anglia felé mész*. 2020.02.22. Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=-sG4uzWUD-Y (letöltés ideje: 2020.03.01.)
[4] SKYNEWS: *Scrambling onto trucks for a better life*. 2018.09.07. Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=Mf76yyTY7Ss
[5] 2020.03.01-én és 2020.03.08-án kamionsofőrökkel készített interjú alapján.
[6] Az oldal a következő linken keresztül érhető el: https://www.hgvlevy.service.gov.uk/
[7] *Uo*.

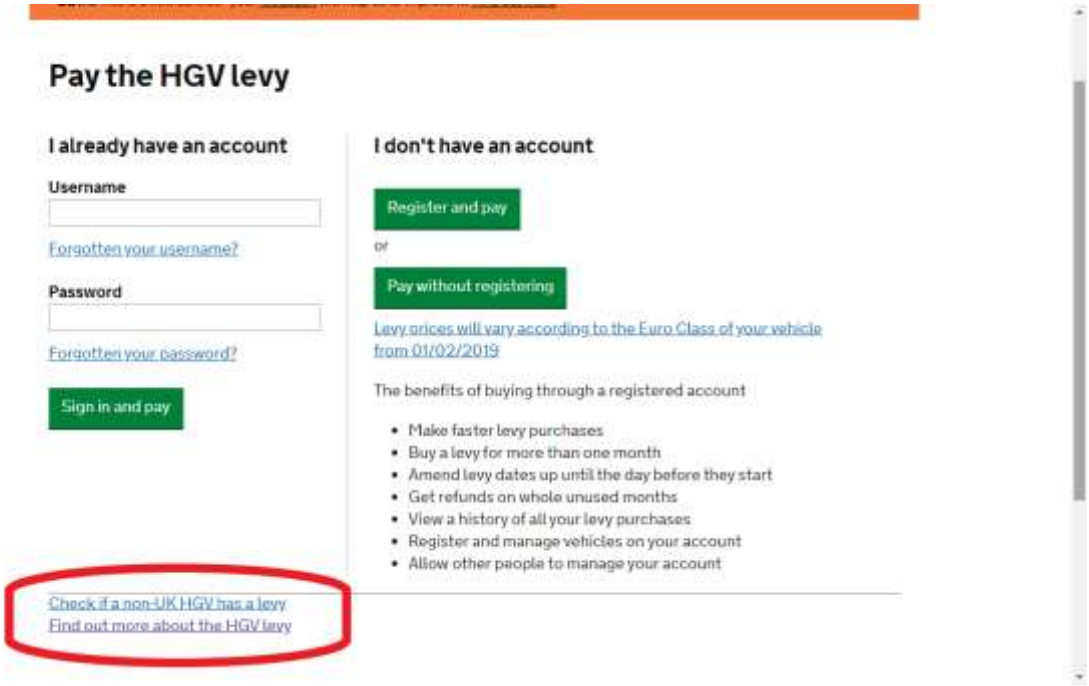

2. ábra *HGV levy* nyitóoldal (2)[8]

Honnan tudja a migráns, hogy az adott kamion az Egyesült Királyság felé tart?

A *HGV Levy* online felülete tehát az embercsempészeket és a szigetországba igyekvő illegális bevándorlókat is segíti. Bárki, bárhonnan rákereshet a rendszám alapján egy adott kamionra, tehát, ha például Belgiumban egy embercsempész beírja a *HGV Levy* felületre a rendszámot, és meglátja, hogy az elkövetkező 5 napra az adott sofőr befizette az útadót, akkor ez azt jelenti, hogy a gépjármű az Egyesült Királyságba tart. A migránsok kamionokra történő felszállása, az oldalponyvák felvágása, az ajtók kinyitása és a rakományok közé való elbújás már csak az ügyességükön múlik.

Jól látható, hogy ez a brit illetékfizetési rendszer egy hatalmas lehetőség az illegális bevándorlók számára, továbbá egy olyan kiskapu is, amely a jóhiszeműség és ellenőrizhetőség égisze alatt a jogtalan határsértések katalizátora. A rendszámtábla alapján történő keresés pár másodperc alatt kivitelezhető, tehát a bonyolult és kihívásokkal teli embercsempészés a mai modern világban a digitalizációnak köszönhetően jelentősen felgyorsult és hatékonyabbá vált.

Fontos kiemelni, hogy ez a módszer az embercsempészés egyik legmegbízhatóbb módja, hiszen a rendszámtábla alapján történtő keresés minden esetben megbízható adatokkal szolgál. Költséghatékony is, mivel csupán egy darab olyan eszközre (mobiltelefon, tablet, laptop stb.) van szüksége a keresést indítónak, amely rendelkezik internetes hozzáféréssel. Ezeken felül kényelmes megoldás is, mivel időt és pénzt spórol az embercsempészeknek. A kiszámíthatóságnak köszönhetően egyre jobban elterjed a *HGV*

[8] *Uo.*

Levy-portál adottságainak kihasználása, amely hosszabb távon komoly veszélyt is hordoz magában. Egyrészt jelentős mértékben megnövelheti az illegális határátlépések számát az Egyesült Királyság esetében, másrészt olyan vészhelyzeteket is súlyosabbá tehet, mint a mostani koronavírus-járvány. Az egyre sikeresebb átjutási kísérletek és olcsóbbá váló csempésztechnikák tömegeket sarkallhatnak arra, hogy útnak induljanak, s ezt a módszert válasszák az Egyesült Királyságba való átkeléshez. Az ellenőrizhetetlenség, az utánkövetés és megfigyelés hiánya pedig még nehezebbé teszi az amúgy is komplex biztonsági dinamizmusokat mind a kontinentális Európa, mind a brit szigetország kapcsán.

A bemutatott probléma orvoslását az jelenthetné, ha a brit kormány további adatok megadását kérné a *HGV Levy* felületén. Olyan információkat, amelyek csupán a sofőrök vagy a fuvarozással foglalkozó cégek birtokában vannak. Ezzel jelentősen vissza lehetne szorítani a lekérdezések számát, s a nyilvánosság kizárásával a kamionsofőrök is nagyobb biztonságban lennének.[9] A brit útdíjrendszer egyébként uniós kritikát is kapott, mivel nem megfelelően implementálja az ún. Eurovignette Irányelvet, ami miatt – a Brexitet követően is – kötelezettségszegési eljárás van folyamatban a szigetország ellen.[10] Így könnyen elképzelhető, hogy a kormány a jövőben megváltoztatja a szabályozást, hogy a továbbiakban is hozzáférjen az EU belső piacához.

Összegzés

A *HGV Levy* rendszer előnye (jóhiszemű sofőrök és cégek ellenőrizhetik, hogy az illetékfizetési rendszerben valóban megjelenik-e a befizetésük) tehát egyben a gyengeségére is rámutat. Jóllehet, hogy jogi szempontból adatvédelmi probléma nem áll fenn, hiszen az adatbázis nem ad ki természetes személy azonosítására alkalmas adatot, gyakorlati szemszögből azonban pont elég információt mutat a keresést indítók számára. A migránsok és a hálózatosodott embercsempész-csoportok bárhol, bármelyik 12 tonnás vagy afölötti tömegű kamionról meg tudják mondani, hogy mikor érkezik a szigetország területére, s mikor hagyja el azt. Így a potenciális és kiszemelt szállítóeszköz adataira hagyatkozva a szigetországi bejutás már csak azon múlik, hogy mennyire voltak leleményesek és ügyesek a kamionra történő jogtalan fel- és leszállás, illetve rejtőzködés során.

[9] THE TELEGRAPH: *"One of us will get killed out here" British trucker in Calais*. Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=6zcMCbYRuEU (letöltés ideje: 2020.03.01.)
[10] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/EN/INF_20_202 (letöltés ideje: 2020.03.01.)